

Wat Maria door haar praten veroorzaakte.

EEN VERHAAL VAN ME^W SHERWOOD.

uit het Engelsch

door T. M. LOOMAN.

AMSTERDAM, BOEKHANDEL VRH. HÖVEKER & WORMSER, PRETORI.

WAT MARIA DOOR HAAR
PRATEN VEROORZAAKTE.

E E N V E R H A A L

VAN

Mevr. SHERWOOD.

UIT HET ENGELSCH DOOR T. M. LOOMAN.

NIEUWE DRUK.

~~~~~  
Met 2 platen in kleurendruk.  
~~~~~

AMSTERDAM. BOEKHANDEL VOORHEEN. PRETORIA.
HÖVEKER & WORMSER.

I.

HET GEZIN VAN STOLBERG.

Op de noordelijke grenzen van Zwitserland bevindt zich eene bergketen, de Hartsfells geheeten. Deze bergen zijn in vergelijking van de Alpen, die hunne toppen tot in de wolken verheffen, niet hoog; men noemt ze daar meestal heuvelen, maar wij zouden ze zeker bergen heeten. Zij zijn den geheelen winter door met sneeuw overdekt; maar deze sneeuw smelt van lieverlede bij den wederkeer van de lente, en verdwijnt door de warme zonnestrallen van den zomer geheel. Daardoor ontstaan dan beekjes, die in de dalen storten, hier en daar bekoorlijke water-vallen vormen, en zich vervolgens in de naburige meren ontlasten.

De toppen van eenige dier bergen waren met afgebroken rotsen gekroond, die op een afstand gezien een gezicht opleverden alsof men oude torens, muren en batterijen zag; hunne ruggen waren zóo rotsachtig ruw en de helling zóo steil, dat zij niet dan met de grootste moeite te beklauteren waren; terwijl andere zóo zacht afhielden en in den zomer langs de glooing met zulk een zacht en fijn groen overdekt waren, dat de kinderen uit de dorpen, die hier en daar in de dalen lagen, er groot vermaak in vonden om er tegen op te klimmen en zich daarna naar beneden te laten rollen.

Deze groene bergen prijken ook met zwaar en prachtig geboomte, in welks lommer de herders zich nederzetten wanneer zij hunne schapen weidden. Welk een rijkdom, welk eene verscheidenheid van bloemen versierden daar de weiden! Welke

liefelijke geuren spreidden zij verre om zich heen! Welk een overheerlijk gezicht leverden die geschakeerde grastapijten voor het oog op! En wanneer dan de herders liefelijke harmonieën op hunne fluiten en hoboos speelden, o, dan maakte dit een aangenaam geheel voor het gehoor met de streelende akkoorden der duizenden vogelen en het voortdurend zacht gemurmur der vlietende beekjes. In elk dal was een dorp, dat er het sieraad van uitmaakte.

Een dezer dorpen, Hartsberg geheeten, lag in een van de schoonste dalen van den Hartsfells, inzonderheid beroemd om zijn prachtigen waterval, die tot op verren afstand gehoord werd; van weerszijden was het dal door oude en hooggetopte boomen ingesloten.

De huizen of liever hutten van dit dorp waren alle op Zwitsersche wijze gebouwd, van houten wanden en met houten daken van dekspanen, en meestal door een overdekte gaanderij boven de eerste verdieping omgeven. De eenige woning, die door meerdere hechtheid en netheid boven de andere uitstak, hoewel zij niet meer dan een mooie hut verdiende genoemd te worden, was die van den leeraar; dit huis stond midden in een fraai aangelegden en goed onderhouden tuin.

Hier en daar beneden aan de helling der bergen stonden nog eenige weinige hutten op zichzelf, die aan boeren of kleine pachters behoorden.

Des zomers kwamen er somwijlen vreemdelingen uit verre streken den beroemden waterval bezichtigen, of ook om eenige van de zeldzaamste planten en bloemen te zoeken, die op deze bergen groeiden. Het was zeer voordeelig voor de weduwe Heisterkamp, die de kleine herberg van dit dorp bewoonde, wanneer die vreemdelingen kwamen; want het bracht haar niet enkel geld in den zak, maar verschafte haar ook de gelegenheid om haar praatlust bot te vieren. Zij was de grootste snapster uit het dorp, en, zooals alle praatzieke menschen, ook de nieuwsgierigste. Er kon niets gebeuren of zij moest er zich mede bemoeien; jammer maar, dat zij door hare bemoeiing dikwijls veel bedierf!

De meeste bewoners van het dorp waren Protestanten; evenwel woonden er ook Roomschen, onder de leiding van een pastoor, een bejaard en zwaarlijvig man en een groot vriend van de weduwe Heisterkamp. Dikwijls kwam hij bij haar, om met haar over al wat er in het dorp gebeurde te spreken. Men noemde hem pater Sint Goar. Hij had een kleine kapel en een ellendig woninkje, dat naast de kapel gebouwd was. Deze kapel was veel kleiner dan de kerk der Protestanten, maar van binnen veel sierlijker. Er stond een altaar in, met kunstig gemaakte bloe-

men versierd; ook verzilverde koperen kandelaren met brandende waskaarsen, en wassebeelden, voorstellende de maagd Maria met haar kind, beiden in zeer prachtige en schitterende kleederen gedost, die evenwel door den tijd zeer verflenst waren.

Ter rechterzijde van den grooten waterval stond op een aanmerkelijke hoogte aan den weg van een der bergen een oud hutje met een lieven en zeer vruchtbaren tuin. De tuin lag naar het zuiden en was door hoog geboomte tegen de noorden- en oostenwinden beschut. Men vond er een rijke verzameling van bloemen en vruchten in, ook eene menigte bijenkorven. Achter het huis stonden nog eenige kleinere gebouwen met een schapenstal.

Dit huis was het eigendom eener familie, welke daarin sedert onheugelijke tijden gewoond had. Zij heette Stolberg. De eigenaars hadden altijd in een middelmatigen stand geleefd en stonden in den geheelen omtrek in een goeden reuk.

Ten tijde waarvan wij in de hier verhaalde geschiedenis spreken, bestond het gezin uit vijf personen: Monika Stolberg, de grootmoeder, een zeer eerwaardige vrouw; Maarten, haar zoon, die weduwnaar gebleven was, met drie kinderen: Ella, Jakob en Margo.

Ella was nog geen veertien jaren oud. Zij was groot voor hare jaren, was door hare grootmoeder met veel zorg opgevoed, en gewend om aan alles de hand te slaan wat in haar kring tehuis behoorde. Zij werd voor het schoonste, het zedigste en beminnelijkste van al de meisjes uit het dal gehouden. De weduwe Heisterkamp zeide dat zij zoo trotsch en hoogmoedig was als de arend op de bergen; maar Ella was niet trotsch; zij was alleen zedig en, vooral jegens vreemden, zeer ingetogen.

Jakob, eenige jaren jonger dan zijne zuster, hield veel van zijn vader en van zijne grootmoeder en zusters en was altijd gereed om alles te doen wat hun genoegen geven kon. Maar hij was levendig en wist zich niet in te houden jegens degenen van wie hij niet hield.

Margo was nog maar een klein kind, een dik en lief meisje, dat altijd lachte en niets deed dan snappen. Iedereen hield veel van dit kindje; zij was het ooilammetje in huis. Zij kon nog niet loopen, toen hare moeder haar op haar sterfbed aan de oude Monika had toevertrouwd, die het kind sedert met de grootste teederheid verzorgde.

Wat Maarten aangaat, van hem moet men getuigen dat de wensch om God te behagen hem onophoudelijk bezighield. Hij was de beste der zonen geweest; en toen zijne vrouw gestorven was, vond hij een rechtmatige vergelding zijner kinderlijke liefde in de zorgen, welke zijne moeder aan zijne kinderen en aan zijn huis besteedde.

Maarten was niet het eenige kind van Monika. Hij had eene

zuster gehad, die getrouwd en met haar man over de bergen naar Frankrijk gegaan was. Dit huwelijk was niet gelukkig geweest. Zij waren te Vienne in het zuiden van Frankrijk gaan wonen, waar zij beiden gestorven waren, nalatende eene dochter, Maria geheeten, ongeveer van gelijken ouderdom als Ella.

Toen Maarten den dood van zijne zuster en van haar echtgenoot vernomen had, vertrok hij terstond om de achtergelaten hulpelooze wees te gaan halen.

Het was winter, bergen en dalen lagen met een wit tapijt van glinsterende sneeuw overtoegen. Het gezicht hiervan bracht den godvreezenden Maarten in verrukking, en uit een geestelijk liederenboek, waarin hij zich zoo vaak na volbracht dagwerk verkwikte, herinnerde hij zich het volgende lied, dat hij, op zijn paard gezeten, onder het voortrijden in zijne eenzaamheid aanhief.

Sneeuwdragende winter! hoe zal ik u prijzen?
 Den roem van uw blinkende glansen doen rijzen?
 Niets haalt bij de reinheid van 't schitterend wit,
 Dat bergen en dalen en boomen bezit.
 Als de aarde, verdord, u geen schoon kan verceren,
 Dan tooit u de hemel in glinstrende kleeren,
 En legt op de witheid den luister der zon,
 Van allerlei schoon is de hemel de bron!
 In 't hartje, verkleumd door een winter van zonden,
 Wordt niets dan een donkere dorheid gevonden,
 Verwisseld in 't bruin, door een windrigen waan
 Van eigengerechtigheids vallende blaân.
 Maar, stort in dien winter mijn Jezus zijn gaven,
 Dan wordt al het vuil in zijn reinheid begraven;
 Dan pronkt onze ziel met het zuiverste schoon,
 En spreidt zoo de witheid des hemels ten toon.
 Hoe blank, onbezoedelde sneeuw! gij moogt wezen,
 Uw schitterende luister moet zwichten voor dezen,
 Van wien het de kleeding der engelen niet wint
 En waar onze Schepper geen vlekken in vindt.
 Wat stipje toch zoude die zielen besmetten,
 Die Jezus in 't bloed van zijn liefde wil netten *)?
 Ja, vluchtige sneeuw! al uw zuivren mag schijn,
 Uw glimmende schoonheid licht smeltende zijn,
 Gods reinigend bloed heeft het vuil niet verborgen,
 Maar mocht ons waarachtige reinheid bezorgen,
 Wier luister in 't gloeien der zon niet verteert,
 Maar eeuwig, door Jezus beschenen, vermeert.

Maarten Stolberg volbracht zijne reis gelukkig en bracht zijn nichtje in goeden welstand tehuis. Al de huisgenooten ontvingen Maria met vreugde. Monika echter was verwonderd dat het kind zoo vroolijk kon zijn, daar het nog maar zoo kort geleden was

*) Reinigen.

dat hare ouders ten grave waren. Maria was evenwel geen verhard kind: zij was maar wat onbezonnen; de verandering beviel haar, en haar nieuwe betrekkingen stonden haar, gelijk ook hunne levenswijze, zeer goed aan. Hoewel Maria nu ongeveer zoo oud was als Ella, was zij niet veel meer ontwikkeld dan de vroolijke Margo. Zelfs legde deze, gelijk wij later zien zullen, dikwijls vrij wat meer voorzichtigheid en oordeel aan den dag dan hare nicht. Niettemin was Maria zoo vroolijk, zoo innemend en van zulk een goede inborst, dat al de hutbewoners haar liefhadden; ofschoon er met Monika waren, die zeer duidelijk inzagen dat er veel aan haar te doen viel om haar te beschaven en een vast karakter te geven.

Zij was levendig, bedrijvig, en altijd gereed om hare handen ter hulp uit te steken; maar zij was niet standvastig; zij had nauwelijks het eene half gedaan, of zij ging al weder aan wat anders; en niets deed zij of zij snapte er bij. Godsdienstige beginselen of godsdienstig gevoel kon hare grootmoeder niet bemerken dat zij had. Zij was zoo verwilderd, dat zij met geen mogelijkheid vertellen kon wat zij van den godsdienst had geleerd. De oude vrouw maakte echter nu en dan uit hare redeneeringen en gesprekken op, dat hare moeder gedurende haar laatste ziekte veel over godsdienstige onderwerpen had gesproken.

De bergen waren nog met een dikke sneeuwlaag overtoegen, toen Maarten Stolberg zijn nichtje Maria naar Hartsberg gehaald had; zoodat de kinderen den tijd hadden om onderling kennis te maken, alvorens de zachte lentelucht alle sporen van den winter had weggevaagd.

Te dier tijde had Maarten Stolberg vele beproevingen te doorworstelen. Hij verloor een schoone koe en verscheidene schapen. Nadat hij voor deze andere gekocht had, zeide hij, zijne moeder aanziende, dat hij en zijne kinderen zoo zuinig mogelijk moesten leven, en sparen wat zij sparen konden, totdat zij weder betere dagen zouden beleven.

Zijne moeder antwoordde hem, met haar vrome gelatenheid: „Het zij zoo, mijn zoon! Die beproevingen waren noodig voor ons. Indien alles naar onzen wensch ging, zouden wij weldra vergeten dat wij vreemdelingen en doorreizigers op aarde zijn en dat deze wereld ons vaderland niet is. Nu kunnen wij zingen:

Zou vreeze voor gebrek aan brood,
 Zou zorg voor naderenden nood,
 Zou 't grijnzen van een banger dood
 Ons ooit verschrikken?
 Neen, die aan 't brood het voedsel geeft,
 Die boven alle nooden zweeft,
 Voor wien de dood geen prikkels heeft,
 Zal alles schicken.”

Monika vertelde Ella wat haar vader gezegd had. Het goede meisje ging nu, daar zij vrijheid verkregen had om naar het dorp te gaan, naar juffrouw Eversen, de predikantsvrouw, om haar de moeilijkheden te verhalen, waarin haar vader zich bevond, en haar te vragen of zij niet het een of ander wist waardoor zij iets verdienen kon, om den goeden man eenige verlichting aan te brengen.

II.

WELKE „VISCHJES” DE KLEINE MARGO VOND.

Hoewel dominé Eversen een zeer eenvoudig man was, leefde hij echter in betere omstandigheden dan vele Zwitsersche leeraren. Hij had geen kinderen, en zijne vrouw had hem eenig vermogen aangebracht. Zijn goede vrouw wenschte Ella te helpen; want zij hield veel van dit meisje; daarom zeide zij, hoewel niet zonder aarzelen, tot haar: „Ik ben gewoon elken zomer mijn linnengoed op het gebergte te laten wasschen en bleeken. De vrouw die dit tot hiertoe deed, verlaat het land; indien gij het nu wilt doen, kunt gij genoeg verdienen om het verlies van de koe te herstellen. Maar is dit werk niet te veel beneden u, Ella? Men zegt dat gij hoogmoedig zijt — is dat zoo? Weet gij niet dat hoogmoed zulken schepselen als wij zijn geenszins voegt, daar wij zondaren zijn en geheel en al onbekwaam om zelfs een goede gedachte uit onszelven te denken?”

De schoone blauwe oogen van Ella schoten vol tranen, en zij sloeg haar blik op den helder geschuurden vloer van de kamer neder.

„Ik weet niet, juffrouw, of ik hoogmoedig ben of niet; maar God heeft mij in het harte gelegd om vurig te wenschen dat ik het niet zij. Ik bedank u ten hoogste voor uw vriendelijk aanbod, ik neem het met blijdschap aan; het zal mijne grootmoeder zeker groot genoeg doen.”

Men bepaalde dan diensvolgens dat juffrouw Eversen haar, zoodra de sneeuw van de beneden-alpen weggesmolten zou zijn,

al het linnen zou zenden dat gedurende den winter gebruikt was; dan zou Ella het wasschen en op het versche gras bleeken. Zij vertrok opgetogen van vreugd, en tehuis gekomen deelde zij aan hare grootmoeder en Maria mede wat zij gedaan had. Beiden waren er recht mede ingenomen; zelfs Jakob verheugde zich er over en beloofde dat hij gaarne water voor haar dragen en het goed op het gras zou helpen uitleggen.

„En ik,” zeide de kleine Margo, „kan de bloemen plukken, om ze op het goed te leggen; niet waar, Ella?”

De winter ging eindelijk voorbij; de sneeuw smolt, de beekjes vloeiden en de watervallen ruischten; de wind blies liefelijk uit het zuiden; de heuvelen werden met fijn en frisch gras bedekt en onder de eerst ontluikende bloemen zag men een menigte sleutel- en andere voorjaarsbloempjes. De schapen, die den geheelen winter in de kooi gebleven waren, werden op de versche weiden gedreven, en de vreemdelingen begonnen van tijd tot tijd aan te komen om den waterval te bezichtigen, die dan om den kortsten weg te nemen, langs een smal pad gingen, dat langs de heg van Stolbergs tuin liep. Jakob, die iederen dag op de bergen was om zijne schapen te hoeden, had reeds, vóór het einde van de Meimaand, acht of negen reisgezelschappen geteld, die in hunne rijtuigen tot vóór de herberg gekomen waren en vervolgens den berg te voet beklommen hadden.

De weduwe Heisterkamp was er bijzonder trotsch op, dat zij de eer genoot zooveel aanzienlijke personen bij zich te ontvangen; maar nog meer verblijdde het haar dat zij daardoor zooveel geld in haar zak kon steken.

Alles ging op die wijze voort, toen, op zekeren morgen in het begin van Juni, nadat Ella de wasch had ontvangen en reeds met het reinigen daarvan bezig was, Margo, Maria en Jakob den berg beklommen en tot dicht bij den waterval gingen om welriekende kruiden en bloemen te plukken, teneinde die op het linnen te leggen.

Margo kon de rozen niet bereiken, die boven haar hoofd groeiden; daarom plukte zij wilden tijm en andere laaggroeiende bloemen, welke ter weërszijden van het pad groeiden, legde ze in haar mandje en riep tusschenbeiden: „Jakob! zie eens; Maria, kom eens hier; hoe mooi!”

Maar Jakob en Maria waren te druk bezig om op haar te letten; want Maria was op een grooten afgebroken rotssteen geklauterd en wierp vandaar een menigte rozen naar beneden, welke Jakob opraapte. Eindelijk was het hun toch onmogelijk de kleine Margo langer vergeefs te laten roepen, zóo dringend en luid herhaalde zij hare uitnoodigingen.

„Kom Jakob! kom Maria! kom gauw! ik heb zulk een lief

groen vischnetje gevonden, met allemaal maantjes en gouden ringetjes; en ik zie er kleine vischjes in, ook van goud!" Zoo riep de kleine Margo, en zij sprong van vreugde.

"Wat zegt ze toch?" riep Maria; „wat is het toch, klein ding?"

„Een mooi groen netje," hernam Margo; „met vischjes er in en maantjes en ringen; kom toch gauw!"

„Zij heeft zeker iets vreemds gevonden," zeide Jakob; „ik hoop niet dat het wat schadelijks wezen zal." Hij liep spoedig naar haar toe, of liever hij liet zich tot bij zijn zusje afglijden. Maria volgde hem oogenblikkelijk.

Margo hield het gevondene in de hand en riep uit: „O, hoe mooi! hoe mooi!"

Het was iets dat in den zonneschijn zeer glinsterde.

„Dat is eene goudbeurs!" zeide Jakob.

„Hé ja!" voegde Maria er bij; „een groenzijden beurs met paarlen en gouden knoppen en ringen; zij is vol goudgeld. Geef haar hier, Margo!"

„Neen, neen, neen!" riep de kleine; „neen! zij is voor grootmoë; ik zal haar die brengen."

„Dat is veel waard," zeide Jakob; „iemand heeft die zeker verloren. Nu zal grootmoeder rijk zijn. Laat mij maar enkel zien wat er in is."

„Neen, neen!" riep de kleine andermaal, terwijl zij de beurs met beide handen vasthield; „neen! gij krijgt haar niet; het is voor grootmoeder."

„Laat mij het dan tot aan de deur dragen," hernam Jakob; „want ik vrees dat gij er wat uit zult laten vallen; dan zal ik u de beurs teruggeven en dan moogt gijzelve haar aan grootmoeder geven."

Margo wist dat haar broeder altijd de waarheid sprak en woord hield; zij gaf hem dus de beurs over en alle drie liepen zoo hard zij konden naar huis.

Zij meenden dat niemand hen gezien of gehoord had toen zij over de beurs spraken; maar zij vergisten zich. De pastoor was zeer dicht bij hen, achter een gedeelte van eene rots, die hem voor hun oog verborg. Hij hoorde Margo schreeuwen en van een netje met gouden vischjes er in praten; maar toen Maria en Jakob er bij kwamen, kon hij niets meer verstaan, omdat zij toen zachter spraken. Hij wist er echter genoeg van om de nieuwsgierigheid van vrouw Heisterkamp gaande te maken. Terstond ging hij deze mededeelen wat hij gehoord en gezien had. Beiden trachtten nu te raden wat het toch eigenlijk mocht zijn, en eindelijk onderstelde vrouw Heisterkamp dat het eene beurs met goudgeld was.

Monika zat voor de deur te naaien, toen de kleine Margo, tot haar groote verwondering, de beurs in haar schoot nederlegde. Zij stond op en ging terstond met de kinderen in de hut.

Maria wilde niet dat Margo het gebeurde alleen vertelde; zij viel haar in de rede en sprak zóo luid, dat Maarten van den eenen en Ella van den anderen kant kwam toeschieten, om te vernemen wat er voorgevallen was. Zij traden juist op het oogenblik binnen, dat Monika de beurs leégschudde en de goudstukken telde. Daar waren er vijftien aan den eenen kant in, en in het andere eind vonden zij een gouden ring met een diamant, en vier briefjes die heel zonderling gedrukt waren. Maarten Stolberg zag al spoedig dat die papertjes veel meer waard waren dan het goud, want ieder zou men voor tien louis d'or hebben kunnen inwisselen.

„Maarten,” zeide Monika, „Margo heeft deze beurs bij den waterval gevonden. Zeker heeft de een of andere reiziger haar verloren. Het is wonder dat wij niet gehoord hebben dat iemand die is komen zoeken. Wat zullen wij er mede doen?”

„Eene koe koopen, vader!” zeide Jakob.

Maarten Stolberg schudde het hoofd op een afkeurende wijze.

„Deze beurs komt ons niet toe, mijn kind, al hebben wij die gevonden. Wij moeten haar onaangeroerd voor den eigenaar bewaren, want hij kan die elk oogenblik komen teruggeischen. Dit geld zou ons volstrekt geen voordeel aanbrengen, als wij het voor ons gingen gebruiken. Laat ons liever bidden, mijn kind, dat wij voor deze verzoeking mogen bewaard blijven.”

„Vader!” zeide Jakob, „ik heb er niet over nagedacht, anders zou ik die woorden niet gesproken hebben.”

„Ik weet het, mijn zoon,” hernam Maarten; „gij spraakt zonder nagedacht te hebben.”

Hierna stopte Maarten de kleine Margo eenige stukjes kopergeld in de hand tot belooning dat zij het beursje aan hare grootmoeder had gegeven, en nam vervolgens zijn eerwaardige moeder bij de hand en geleidde haar naar de binnenkamer, om te beraadslagen wat zij met deze beurs doen moesten.

Men moest, zeide hij, den kinderen streng verbieden iets hoe genaamd van de zaak te vertellen, omdat er anders wel oneerlijke lieden konden komen, om, gehoord hebbende hoe de beurs er uitzag en wat er in was, die te eischen, en zoo zou de rechte eigenaar haar toch niet terugkrijgen.

„Maar,” voegde hij er bij, „teneinde alle verzoeking te voorkomen om er iets voor mijzelf af te nemen, zal ik morgen de beurs bij den dominé brengen en haar aan zijne zorg toevertrouwen. Waar die is, moeten echter de kinderen zelfs niet weten, opdat wij hen niet in ongelegenheid brengen. Berg gij

intusschen, moeder! den schat goed weg, en gebied den kinderen aan niemand iets van den vond te vertellen."

Maarten ging weér aan zijn werk; grootmoeder riep al hare kleinkinderen bij zich, en terwijl zij hun liet zien waar zij de beurs borg, beval zij elkeen nadrukkelijk geen woord van het gebeurde aan iemand buitenshuis te vertellen.

"Waarom mogen wij er niets van spreken, grootmoeder?" vroeg Margo.

"Omdat," hernam Monika, "wanneer eenige dieven hoorden dat wij zooveel geld in huis hadden, zij wel eens in huis konden komen als uw vader uit is, en breken de kast open en stelen het geld."

"En misschien zouden zij ons doodslaan," voegde Margo er bij, die bij de enkele gedachte zoo rood als vuur werd.

"Wij moeten er niemand hoegenaamd iets van zeggen," sprak Ella.

"Het beste is," liet Jakob er op volgen, "dat wij er zelfs met elkander niet eens meer over spreken. Wij zullen er in het geheel niet meer van reppen."

"Hoe kunnen wij dat doen?" vroeg Maria; "ik kan nooit nalaten om over de dingen te spreken, waarover ik denk."

"Dat is zoo niet, Maria!" zeide Monika; "gij spreekt nooit iets over al wat u te Vienne gebeurd is, omdat gij weet dat dit u niet tot eer zou verstrekken."

"O! gij meent dat wij zoo arm waren en onze kleederen moesten verkoopen; niet waar, grootmoeder? Ik geloof niet dat het goed is zoo iets aan vreemden te vertellen."

"Dus kunt gij toch sommige dingen voor u houden, Maria!" hernam Monika; "wij zouden u derhalve niet verontschuldigen, zoo gij onvoorzichtig genoeg waart iemand iets van den gevonden schat te vertellen."

"Wees maar gerust, grootmoeder!" hervatte Maria. "Niemand zal het van mij weten; maar wij mogen wel op de kleine Margo passen."

Nog denzelfden avond bracht Maarten Stolberg de beurs met al wat er in was bij den waardigen leeraar. Hij gaf hem als reden op, waarom hij hem dit geld bracht, dat hij het zichzelf niet durfde toevertrouwen, doordien hij niet ruim bij kas was.

Toen hij weder tehuis was gekomen, riep hij zijn gansche gezin om zich heen, zooals hij gewoon was, om een hoofdstuk in den Bijbel te lezen en het avondgebed te doen. Bijzonder bad hij den Heer hen voor alle verzoeking te bewaren. Daarna richtte hij nog eenige woorden tot zijne kinderen en maakte hen opmerkzaam op de zorg welke God aanwendt om al zijne schepselen van het noodige te voorzien, en toonde hun aan hoe weinig

men gehecht behoort te zijn aan de goederen dezer wereld, en welke heerlijkheid en gelukzaligheid de Heere toegezegd heeft aan zijne kinderen, om de verdiensten, het lijden en sterven en de opstanding van onzen Heere Jezus Christus.

Godzaligheid en vergenoeging
 Is hier mijn grootst gewin.
 Die meerder zoeken, vinden wroeging,
 Ik heb geen smaak daarin.
 Ik heb genoeg, dat 's meer dan schatten!
 'k Heb Jezus, dat is 't Al.
 De wereld kan het goed niet vatten,
 Dat ik bezitten zal.

III.

HOE VROUW HEISTERKAMP NAAR DE „VISCHJES" VISCHTE.

Wij zullen nu het gelukkige en stille gezin van Stolberg een wjl laten rusten en ons in de woning van vrouw Heisterkamp verplaatsen. Pater St. Goar had haar verteld dat de kinderen van Stolberg iets van waarde gevonden hadden bij den waterval. Dit nieuws had hare nieuwsgierigheid geprikkeld. Zij loerde het oogenblik af, waarop een der kinderen haar huis zou voorbijkomen, om er wat naders van te vernemen.

Den eerstvolgenden Zondagmorgen gebeurde dit inderdaad; de kinderen gingen naar de kerk; maar daar hun vader en grootmoeder bij hen waren, begreep zij dat het haar niet gelukken zou. Des namiddags kwam het gezin weder voorbij om naar de kerk te gaan, maar toen was zij naar de kapel.

Tegen den avond besloot zij om den berg tot aan den waterval te beklimmen, in de hoop een van de kinderen van Stolberg te ontmoeten.

De wandeling was zeer afmattend voor de oude vrouw; maar wat doet de nieuwsgierigheid niet al? Het was toen zeer stil, ja eenzaam in het dorp. Gedurende tien dagen achtereen was er geen vreemdeling geweest, en veel arme vrouwen hadden hare

stulpen verlaten om met haar vee naar de kaashutten op de bergen te gaan.

Niet ver van Stolbergs kleine hoeve kwam zij Jakob tegen. Hij ging voor zijn vader eene boodschap bij den dominé doen. Hij groette haar beleefd en was voornemens zijn weg te vervolgen, toen vrouw Heisterkamp hem staande hield om hem naar de gezondheid zijner grootmoeder te vragen. Nauwelijks had zij antwoord op deze vraag gekregen, of zij deed hem onderscheidene andere naar de lammeren, de honigbijen, den tuin, en in het algemeen naar alles wat de hoeve betrof; vervolgens zeide zij met een zeer vriendelijk, onnoozel gelaat: „Toen gij laatst kruiden zocht, bij den waterval, heeft uw zusje toen niet een zeer vreemde plant gevonden? Ik vraag u dit alleen, omdat ik somtijds in de gelegenheid ben om die op een zeer voordeelige wijze aan de vreemdelingen, die bij mij zijn, te verkoopen.”

„Ik geloof niet,” hernam Jakob, „dat als de kleine Margo een zeldzame plant vond, zij die van een andere zou weten te onderscheiden.”

„Zij heeft toch iets zeer bijzonders op dien dag gevonden,” zeide de nieuwsgierige.

„Welken dag?” vroeg Jakob.

„Het zal zoowat tien dagen geleden zijn,” hernam vrouw Heisterkamp.

„Tien dagen? Wat doet u zoo bijzonder aan tien dagen denken?”

„Wel, was het dan niet vóór tien dagen, dat zij iets zeer aardigs in het gras vond en u riep om het te zien?”

„Er gaat nauwelijks een dag om, dat zij mij niet roept om bij haar te komen en om iets vreemds te zien,” antwoordde Jakob.

„Wat zeide zij dan, toen zij mij op dien dag riep? Als gij mij dat kunt zeggen, zal ik u misschien beter kunnen antwoorden.”

„Zij zeide,” hernam de vrouw, „dat zij een vischnetje gevonden had met gouden vischjes en maantjes; wat wilde zij dan daarmee zeggen?”

„Het is dikwijls moeilijk genoeg om te raden wat zij bedoelt,” zei Jakob, „want zij rammelt zoo druk, dat wij gewoonlijk niet half verstaan wat zij zegt. Maar zeg mij, vrouw Heisterkamp, vindt gij niet dat zij een lief, vroolijk kindje is?”

„Ja zeker; maar wat meende zij toch met dat netje en die vischjes?”

„Wie heeft het haar hooren zeggen? Vraag het liever aan degenen die het gehoord hebben; misschien kunnen die er u meer van zeggen. Maar ik moet u groeten, want ik moet mij haasten om naar den dominé te gaan.”

Vrouw Heisterkamp zag wel dat zij met Jakob niet verder kon komen. Zij liet hem dus gaan en hield zich alsof zij een anderen weg opging; maar zoodra Jakob uit het gezicht was, sloeg zij het pad in, dat naar den tuin van de pachthoeve geleidde, en daar zag zij de kleine Margo met een ruiker in de hand op eene bank, dicht bij de heg zitten.

De kleine meid was zeer zindelijk gekleed; zij had haar Zondagspakje aan, volgens de kleederdracht van die streek. Zij droeg een gestreepten wollen rok, welken Monika van lamswol gesponnen had, een wit jakje met korte mouwen, en een gebloemd voorschootje. Haar mooie haren krulden vanzelf en hingen tot op hare schouders; geen kind kon er blanker en zinderlijker uitzien.

„Nu,” dacht vrouw Heisterkamp, „zal ik er wel achter komen;” en met een vriendelijk gelaat naar het kind gaande, sprak zij het zeer minzaam toe en vroeg het, van wie zij dat mooie voorschootje gekregen had.

Margo stond op, groette haar beleefd, en zeide dat zij dat van hare grootmoeder had gekregen.

Vervolgens begon vrouw Heisterkamp haar te zeggen dat zij er zoo lief uitzag, dat zij zulke mooie oogen had en dat haar haar zoo lief krulde, en vroeg haar of zij geen mooie bloemen voor haar had.

Margo bood haar terstond haar ruiker aan; maar zij weigerde dien, zeggende dat zij die bloemen niet verlangde, maar die men bij den waterval vindt en die veel mooier zijn.

„Die heb ik nu niet,” zeide Margo.

„Maar gij hebt er laatst toch een zeer mooie gevonden, niet waar, lieve meid?”

„Ja, vrouw Heisterkamp! een heele mooie.”

„Ha! nu ben ik er,” dacht vrouw Heisterkamp. Zij streek de kleine zachtken over de wang en zeide: „Was het niet zoo mooi en glinsterend als goud? En was er niet iets bij, dat naar maantjes geleeke?”

„O neen, vrouw Heisterkamp!” antwoordde het kind; „het waren lieve blauwe bloempjes, die alle jaren opkomen. Jakob zegt dat ze gentianen heeten.”

„Goed, goed!” riep vrouw Heisterkamp haastig uit; „ik verbeeld mij dat zij zeer mooi waren; maar hebt gij niet nog iets gevonden, dat nog veel mooier is dan bloemen? — Wat was het dat gij gevonden hebt en waarover grootmoeder u zoo prees, en u zeide dat gij een goed kind waart, omdat gij het bij haar bracht?”

„O! dat waren wilde aardbeziën,” riep Margo luide uit; „die lekkere aardbeziën van de bergen. Grootmoeder bedankte

mij dat ik ze haar had medegebracht; want zij had er, zeide zij, in lang geene gegeten."

"Och," zeide vrouw Heisterkamp met ongeduld, "dat meen ik niet. Wat voor dingen waren dat, die gij gouden maantjes en vischjes noemdet?"

"Maantjes!" herhaalde Margo, terwijl zij eene kleur kreeg tot in het wit harer oogen; "maantjes?" . . .

"Ja, maantjes, kind! Wat meent gij daarmee?"

Die arme kleine Margo! Daar stond zij nu bitter verlegen wat zij antwoorden zou; want zij herinnerde zich dat hare grootmoeder zoo streng had bevolen het aan niemand te vertellen. Zij was te klein om een rechtstreeksch antwoord te kunnen ontwijken; zij zweeg en barstte in tranen los, terwijl zij haar aangezicht met haar voorschootje bedekte.

"Gij wilt mij dus niet vertellen wat die maantjes waren?" zeide vrouw Heisterkamp op nijdigen toon. Maar nu een zachter toon aannemende, liet zij er eensklaps op volgen: "Daar, lieve Margo! daar hebt gij een stuiver, die is voor u, als gij mij zegt wat gij met die maantjes en vischjes meendet." Maar ziende dat het kind besluiteloos bleef, werd zij andermaal toornig en zeide: "Als je mij dan niets wilt zeggen, maak dan maar dat je weg komt, ondeugende meid!"

Dit liet Margo zich geen tweemaal zeggen; binnen eene minuut was zij tehuis en vertelde al wat haar gebeurd was aan hare grootmoeder.

Monika nam haar op den schoot, veegde hare tranen af, kuste haar en troostte haar weder.

Jakob had besloten van den gevonden schat, of in het geheel omtrent die zaak nooit een enkel woord te reppen; ook sprak hij niemand van zijne ontmoeting met vrouw Heisterkamp. Gij zult in het vervolg zien dat zijne stilzwijgendheid in dit opzicht droevige gevolgen had; jammer was het ook dat Maria niet bij het gesprek was geweest, hetwelk Margo met hare grootmoeder had; het einde van deze geschiedenis zal u evenwel leeren dat alles zoo nog het beste was. Hierin is echter niets wonderlijks of vreemds gelegen. In de eeuwigheid zullen wij leeren, dat al de gebeurtenissen van dit leven te zamen hebben medegewerkt ten goede van degenen die God liefhebben.

Des anderen daags kreeg Ella, met de hulp van Monika en Maria, een gedeelte van het waschgoed van de predikantsvrouw gereed. Men legde het netjes in eene mand, overdekte die met een helderwitten doek, en strooide er welriekende kruiden en bloemen op. Ella kleeedde zich heel knapjes aan, zette de mand op haar hoofd en ging naar het dorp.

Ik zou u Ella wel kunnen uitteekenen; zoo lief als zij er

uitzag en zoo vroolijk als zij den berg afiep, met de mand op haar hoofd. Zij droeg die zoo vlug, dat zij maar weinige keeren hare hand behoefde op te heffen om de mand in evenwicht te houden; en toch liep zij al springende en zoo rap als de herten, wier veelvuldig verblijf alhier hun naam aan de landstreek hadden gegeven, de hoogte af.

Zij was bijna evenzoo gekleed als hare zuster den vorigen dag geweest was; met die uitzondering alleen, dat zij een linnen doekje om den hals en eene muts op het hoofd had; hare haren waren gestrengeld. Zij ging zeer gaarne naar den dominé, was ook gaarne in beweging; en zoo was zij dubbel gelukkig.

Zij ontmoette niemand in de dorpsstraat, totdat zij tegenover De Gouden Leeuw, de herberg van vrouw Heisterkamp, kwam. Daar zag zij de herbergierster voor de deur van den stal zitten, bezig met een wollen rok te breien met naalden, die langer waren dan hare armen.

Vrouw Heisterkamp hield veel van breien; en waarlijk het is een handwerk dat voor babbelachtige vrouwen het gemakkelijkste is; de vingers kunnen voortgaan, zonder dat zij de tong belemmeren.

Ella was van zins om haar weg te gaan zonder zich bij deze vrouw op te houden; maar de andere was van een tegenovergestelde meening.

„Goeden avond, Ella Stolberg!” riep zij haar toe; „waar gaat dat zoo haastig heen? Zeker naar juffrouw Eversen. Kom eens even hier; ik heb u een woordje te zeggen.”

Ella bleef een oogenblikje staan, hoewel ongaarne.

„Wat ziet gij er van avond lief uit, Ella!” zoo sprak de listige vrouw. „Die krans, die daar van uwe mand afhangt, is zoo mooi alsof zij voor de heilige Flora zelve was. Maar is het geen schande dat een meisje als gij voor anderen wasschen en bleeken moet; vooral voor u, die het niet noodig hebt? Ik kan mij vergissen, het is waar, voegde zij met een boosaardigen lach er bij; maar ik ben bijna zeker dat er meer gouden vischjes in uws vaders netten zijn, dan er ooit in de mijne zijn gevonden.”

Ella geraakte eenigszins over dit gezegde verlegen; zij voelde dat haar aangezicht hooger kleurde dan zij wel zou gewenscht hebben. Zij zette de mand van haar hoofd en zeide: „Welken bloemenkrans meent gij, buurvrouw?”

Zij zag werkelijk dat de bloemen uit hare mand hingen, en schikte ze er weder in.

„En de visschen, Ella? De gouden en zilveren vischjes in het netje? Wat zegt gij daarvan?” ging de andere voort.

Ella zette de mand weder op haar hoofd en antwoordde schertsende: „Als er zooveel gouden en zilveren vischjes in de

meren van Hartsberg zijn, buurvrouw! dan is het zaak om die van tijd tot tijd te vangen. Visschen hebben geen verstand om zich voor gevaar te hoeden; men kan ze gemakkelijk met netten vangen. Ik mag dan wel oppassen hun voorbeeld niet te volgen; want anders werd ik misschien ook gevangen."

Voorts om het gesprek op een ander onderwerp te brengen, liet zij er op volgen: „Jakob zet dikwerf netten uit op de bergen om vogels te vangen. Eens vond Margo een jong vogeltje in het net; zij was er zóo meé begaan en weende zóo bitter, dat wij het er uit namen en het verzorgden. Hebt gij onzen klcinen spreeuw wel eens gezien, buurvrouw? .

„Wat een aardige afleiding, Ella!" riep vrouw Heisterkamp uit. „Gij weet echter zeer goed, dat ik met die gouden en zilveren vischjes goud- en zilvergeld bedoel. Heeft uw vader er tegenwoordig niet meer van dan hij ooit gehad heeft?"

„Wel weet ik," antwoordde Ella bedaard, „dat mijn vader nooit zoo slecht bij kas is geweest als tegenwoordig. Dit herinnert mij dat ik mijn tijd onderweg niet moet verbeuzelen, wijl ik juffrouw Eversen beloofd heb haar vandaag nog een gedeelte van haar goed te bezorgen. Goeden avond dus, buurvrouw!"

Ella spoedde zich heen, en de andere keek haar stijf achterna; terwijl zij bij zichzelf bromde: „Die meid is mij te slim af; maar ik heb het toch aan het rechte eind. Ik vertrouw pater St. Goar meer dan al de Stolbergen."

Omtrent een uur voordat Ella zich bij De Gouden Leeuw bevond, was er eene vrouw van een zeer somber en afzichtelijk voorkomen, die houten lepels en andere dingen van dien aard te koop had, aan de herberg gekomen. Vrouw Heisterkamp had het een en ander van haar genomen en haar daarvoor een brood, wat vleesch en een glas wijn in ruil gegeven.

Deze vrouw was in een hoek van het huis op den grond die spijsze gaan opeten. Zij was dicht genoeg bij om alles te kunnen verstaan wat de herbergierster met Ella gesproken had. Vooral had hetgeen Ella gezegd had van de moeilijkheid waarin haar vader was hare aandacht getroffen.

IV.

WAT MARIA TE VEEL PRAATTE.

Ella was nauwelijks de pastorie genaderd, of Maria was reeds op den weg om haar in te halen. Monika had vergeten Ella een pot met honig mede te geven, dien zij aan den dominé wilde ten geschenke geven. Maria had zich terstond aangeboden om dien weg te brengen, want, zeide zij, zij wilde gaarne die boodschap doen en dan met Ella samen terugkomen. Monika had dit goedgevonden, en Maria kwam voor De Gouden Leeuw kort nadat Ella er vandaan was gegaan.

„Goeden avond, Maria!” riep vrouw Heisterkamp het meisje toe; „waar gaat gij zoo haastig heen? Rust een oogenblikje en houd uwe buurvrouw een weinig gezelschap. Wel, hoe maken zij het op den berg? Ik heb uw nichtje Ella gezegd dat zij wel de heilige patronesse van de Meimaand geleek; maar gij, mijn kind! uw portret zou wel voor dat van Onze Lieve Vrouw kunnen doorgaan, zoo frisch en lief ziet gij er uit, met uw heldere oogen en roode wangen! Ik hoor van Ella dat die arme Maarten Stolberg zoo slecht bij kas is, dat hij veel moeite heeft om er doorheen te komen. Het doet mij recht leed; ik hoopte integendeel dat hij in den laatsten tijd eene uitkomst had gekregen; nu vrees ik dat het maar een valsch gerucht is.”

„Welk eene uitkomst?” vroeg Maria.

„Men had mij verteld dat de kleine eene beurs heeft gevonden.”

„Eene beurs?...”

„Nu, wat is dat dan anders, een netje met gouden vischjes, wat anders dan eene beurs met goudgeld?”

„Waar, waar kunt gij dat gehoord hebben?” hernam Maria, „grootmoeder heeft ons zoo stellig bevolen er niets van te vertellen.”

„Toch waar? — Denkt gij niet dat iedereen weet wat er in het dal gebeurt?”

„Maar,” vroeg Maria, „hoe weet *gij* het dan? Wacht! ik kan het raden: Margo heeft het u verteld. Ik dacht wel dat die kleine alles verklikken zou. — Maar, zeg mij toch, hoe zijt gij het te weten gekomen?”

„O!” antwoordde vrouw Heisterkamp, „daar zijn duizend middelen om achter de waarheid te komen. Indien er het een of ander buitengewoons in het dorp plaatsvindt, wordt er altijd druk over gesproken door die mijn huis in- en uitgaan. Iedereen heeft er den mond vol van, dat uw oom eene beurs heeft gevonden; ja, men zegt reeds dat er vele goudstukken in waren, eenigen spreken wel van honderd.”

„Neen,” sprak Maria, „dat is overdreven; ik geloof niet dat er meer dan vijftien in zijn.”

„Nu, het raakt mij niet hoeveel er in zijn. Ik ben niet nieuwsgierig; niemand ter wereld bemoeit zich zoo weinig met eens anders zaken als ik. Maar het doet mij genoeg dat Stolberg zulk een fortuintje gehad heeft; ik gun het hem meer dan iemand anders in het dorp.”

„Dat vind ik recht lief van u, vrouw Heisterkamp, maar dat fortuintje is niet voor hem, want dit geld komt hem niet toe; hij is zelfs niet van voornemen er iets van te gebruiken. Het is op een goede plaats in huis geborgen.”

„Dat is zooals het behoort,” antwoordde vrouw Heisterkamp. „Ja, ik wist wel dat uw oom er zoo over denken zou; maar waar kunt gij in uw huis eene plaats vinden om zooveel geld veilig te bergen? Ik twijfel of er, behalve de heer Eversen, wel iemand in het dorp is, die zooveel geld bezit. Gij zegt dat er vijftien goudstukken zijn; 't is waar, die hebben niet veel plaats noodig; maar ik zou niet gaarne zooveel geld in mijn kleine hut willen hebben; ik zou niet weten waar ik het veilig bergen moest. Monika zal ze, denk ik, wel in haar blauwe kast, naast den haard in de keuken geborgen hebben; want dat is nogal een goede bergplaats.”

„O, neen!” zeide Maria, „zij heeft ze boven in hare kleêrkast gelegd, en oom bewaart er den sleutel van; dien draagt hij altijd bij zich. — Maar wat doe ik hier mijn tijd te verbeuzelen? Ella is zeker al van den dominé weg eer ik bij haar kom. Goeden avond, buurvrouw! Maar zeg niemand waar oom het geld geborgen heeft, want anders zou grootmoeder kunnen denken dat ik het u verteld had; en dan zou zij zeer boos op mij zijn.”

„En wie anders dan gij hebt het mij verteld, domme meid?” riep vrouw Heisterkamp lachende uit. „Het was alles maar raden van mij. Ella, Jakob en zelfs de kleine Margo hebben mij niets willen zeggen; en waarlijk ik begon al te vreezen dat pater St. Goar verkeerd verstaan had wat de kleine had gezegd; maar nu ben ik er goed achter. Doch laat mij u niet langer ophouden.” — Dit gezegd hebbende, stond zij van haar stoel op en liep lachende in huis; terwijl Maria zich spoedde om hare nicht in te halen.

Onderweg begon Maria na te denken hoe onvoorzichtig zij zich gedragen had. Hoe onaangenaam deze gedachten voor haar waren, is licht na te gaan.

Als iemand zich te buiten gaat,
't Berouw volgt altijd op de daad.

Zij poogde echter zich gerust te stellen, door het kwaad dat zij gedaan had te verzachten. „En,” zeide zij eindelijk, „wat steekt er ook in, of vrouw Heisterkamp de waarheid al weet? Zij besloot evenwel er tehuis niets van te zeggen; en in dit geval althans leerde dit beklagenswaardige meisje, maar te haren koste, dat zij een geheim bewaren kon.

De heidin of Zigeuner, zooals die soort van menschen in Zwitserland en Duitschland worden genoemd, (want dat was die vrouw) had van woord tot woord afgeluisterd wat Maria met vrouw Heisterkamp had gesproken. Zij pakte haar boeltje bij elkaar en sloop als een diefegge, gelijk zij ook inderdaad was, weg.

V.

EEN OVERVAL VAN DE „HEIDENS”.

Vier dagen daarna zond juffrouw Eversen 's morgens vroeg eene boodschap naar Monika, om te laten vragen of zij haar dien dag in de keuken wilde komen helpen, daar zij eenige aanzienlijke personen ten eten kreeg; en of zij Ella wilde medebrengen om aan tafel te bedienen.

Maarten Stolberg was reeds in de vroegte naar de naburige stad, twee uren vandaar, ter markt gegaan; Jakob was met zijne kudde vertrokken, om haar op een der hoogste weiden van den berg te laten grazen; en Monika zou zich met Ella naar de pastorie begeven; zoodat Maria en Margo alleen in de hut bleven.

Ella trok haar Zondagskleederen aan, en droeg eene mand voor hare grootmoeder. Monika had er een en ander in gedaan, dat zij begreep dat van dienst kon zijn, onder andere ook eene

flesch met room, versche eieren en pasgeplukte bloemen. Nadat zij Maria en Margo bevolen had zich goed en wijs te gedragen en volstrekt niet van de deur af te loopen, kuste zij hen en vertrok met Ella.

Het was zeer stil in en om de hut, toen Maria en Margo alleen waren; als de kinderen niet met elkander snaptten, hoorde men niets anders dan het geruisch van den waterval, het gegons van de honigbijen, het geblaas van de schapen uit de verte, en van tijd tot tijd het geblaf van den een of anderen herdershond.

Iedere stulp in die bergstreek had haar hond. Die van Maarten Stolberg heette Wolf; het was een rechte herdershond; dag en nacht hield hij met de grootste trouw de wacht; maar dien dag was hij met Jakob naar de beneden-alpen boven den waterval gegaan.

Monika had aan de kleine meisjes gezegd dat zij des middags erwten mochten eten. Het eerste wat zij deden was dat zij ze gingen plukken en tehuis brengen. Margo moest ze uitdoppen, en om het vertrek niet vuil te maken, ging zij op het gras onder de schaduw van een grooten boom zitten, die op zij van een pad stond, dat van het tuinhek naar de huisdeur liep. Intusschen haaste Maria zich om de keuken in orde te brengen en vervolgens te gaan naaien. Zoo waren zij beiden bezig, toen Margo twee menschen den tuin zag inkomen. De kleine, die, zooals gemeenlijk kinderen zijn, zeer beschroomd was, sprong schielijk op en verschool zich achter den dikken stam, terwijl zij die menschen met hare oogen volgde. Een van de twee was een vrouw van zeer lange gestalte, die wel naar een man geleek. Hare kleederen waren vol lappen van allerhande kleuren, en zóo kort, dat zij maar even beneden de knie kwamen. Zij droeg lang grijs haar, dat van onder een manshoed geheel los over hare schouders hing; ook had zij een soort van gelapten mantel om, die achterover geslagen was. Zij liep met wijde stappen als een man, en een jongeling, denklijk haar zoon, volgde haar; deze was even morsig en slecht gekleed als zij.

Maria bemerkte hen niet voordat de schaduw van deze lange vrouw, die reeds op den drempel was, door de openstaande deur in huis viel. Zij was bezig met kopjes en schoteltjes op eene plank te zetten en stond met haar rug naar de deur; toen zij zich omkeerde, zag zij niet alleen de vrouw, maar ook den jonkman, die over haar schouder gluurde. Zij verschrikte wel een weinig; maar toch poogde zij daarvan niets te laten blijken.

„Juffrouw!” sprak de vrouw met een ruwe stem; „ik sterf van dorst; kunt gij mij wat drinken geven?”

Zij wachtte geen antwoord, maar liep meteen naar binnen en

zette zich op den eersten den besten stoel neder; de jonkman volgde haar en stond met een nieuwsgierig oog rond te kijken.

„Ik kan u niet anders dan water en melk geven,” antwoordde Maria, die intusschen zoo bleek was geworden als de dood.

„Het doet er niet toe,” zeide de vrouw, „wij hebben hier iets anders te doen dan drinken. Gij zijt het geweest, niet waar, die aan de herbergierster van het dorp verteld hebt dat uw oom eene beurs met goudgeld heeft gevonden en dat hij die verborgen heeft? Die beurs behoort ons toe; wij hebben die niet ver van hier verloren; wij komen die teruggeischen.”

„Ja, die beurs is van ons,” zeide de man en liep naar Maria toe; „wij moeten haar weërom hebben.”

„Mijn oom is niet tehuis,” zeide Maria bevende; „ik kan u de beurs niet geven.”

„Wacht!” hernam de man; „wij zullen wel eens spoedig zien of gij ons die beurs niet kunt geven. Wij weten wel dat uw oom hier niet is, anders zouden wij niet gekomen zijn; maar wij hebben u hooren zeggen dat gij wist waar de beurs was. Als gij het ons niet wilt zeggen, zullen wij u er wel toe noodzaken.”

Maria verzekerde op de stelligste wijze dat zij niet wist waar de sleutel was; zij dacht, zeide zij, dat hare grootmoeder dien in den zak had.

De woeste man werd nu zeer vertoornd en begon haar op de ijselijkste wijze uit te schelden, en zulke taal te spreken als zij nooit tevoren gehoord had; en het wijf, met haar groote ruwe handen Maria bij de schouders aanvallende, schudde haar heftig heen en weder en zeide: „Zeg ons, waar is de kast daar de beurs in ligt? Of ik smijt je op den grond en vertrap je onder mijne voeten.”

Maria gaf twee of drie vreeselijke gillen en zou zeker hebben blijven voortschreeuwen, indien de boosdoeners haar niet bedreigd hadden haar voor altoos het schreeuwen te beletten.

De kleine Margo, die achter den boom was blijven staan, hoorde dit geschreeuw. Men moet zich somwijlen over de tegenwoordigheid van geest verwonderen, welke kleine kinderen in gevaarlijke oogenblikken aan den dag kunnen leggen. Margo begreep dat zij Maria toch niet helpen kon als zij naar haar toe ging; maar dat het beter zou zijn zoo hard zij maar kon naar het dorp te loopen. Zij had den heuvel recht af te gaan; maar toch eerst op te passen dat zij ongemerkt de andere heg bereikte. Daar kruipt zij op handen en voeten als eene kat door de heg heen, zonder zich om stooten en schrammen te bekommeren; staat weder op, komt op het pad en ijlt zoo hard zij maar kan naar het dorp.

Jakob hoedde inmiddels zijne schapen op eene plek die niet

zeer steil was. Rechthoekig was hij nu niet verder dan een paar minuten van huis af; maar om er met zijne kudde te komen, had hij wel een kwartier te gaan, dewijl hij vele omwegen moest maken. Daar bevonden zich eenige sombere pijnboomen, die men op verren afstand zien kon. Jakob zat gerust aan den voet van een boom in de schaduw; zijne schapen graasden om hem heen; zijn hond scheen naast hem te liggen slapen. Zijne oogen waren nu eens in een oud boek geslagen, dat hij in de hand hield, en dan weder liet hij ze over zijne schapen gaan. Er heerschte een diepe stilte in het gebergte, wanneer het op het heetste gedeelte van den dag was, zooals nu. Jakob zat gerust en kon geenszins vermoeden wat er zoo dicht bij hem gebeurde.

Opeens begon Wolf, terwijl zijn meester dacht dat hij gerust lag te slapen, te blaffen; vervolgens hief hij den kop omhoog en stak de ooren op; hij scheen met aandacht te luisteren.

„Wat is er, Wolf? Wat is er, mijn jongen?” vroeg Jakob.

De hond hield nog altijd de ooren op; zijne haren rezen te berge; hij rees op en stond een oogenblik stil.

„Wat ziet hij dan toch?” riep Jakob uit, terwijl hij opstond en zijn staf in de hand nam. „Wat is er, Wolf?”

De hond, die gerucht gehoord en na een oogenblik luisterens zich verzekerd had waar het vandaan kwam, lette niet op de stem van zijn meester. Hij begreep dat er geen tijd te verliezen was en pijlsnel liep hij naar beneden. Jakob, die hem nastaarde, zag hem door en over alles heen loopen, en steeds even snel voortdraven. Eerst dacht Jakob dat hij naar huis liep; maar nadat het trouwe dier dicht bij de woning geweest was, verwijderde hij zich terstond vandaar, liep, na nog even in de rondte gekeken te hebben, naar het dorp en was spoedig uit het gezicht.

Jakob wist niet wat hij van zijn hond moest denken. Hij vermoedde echter dat er niet verre vandaar iets plaats had dat niet goed was. Hij bedacht zich niet lang. Zijne schapen graasden stil voort; hij zag zich gedrongen ze alleen te laten, in de hoop dat zij niet uit elkander zouden raken wanneer hij ze een oogenblik alleen liet; en terstond liep hij Wolf achterna, hoewel hij de beletselen op zijn weg niet zoo gemakkelijk overwinnen kon als zijn trouwe gezelschap.

Onderwijl Margo naar het dorp ijelde, Wolf haar achtervolgde (want men begreep later, dat dit zijn voornemen was geweest), en Jakob zijn hond naliep, had de schrikwekkende man de arme Maria dermate beangst, dat zij de weinige voorzichtigheid verloor, die zij nog had behouden. Zij vertelde hem, dat zij hare grootmoeder de beurs boven in de kist had zien leggen; dat zij niet wist of haar oom den sleutel had mede-

genomen of niet, maar dat de kleine Margo het wellicht zou weten, omdat zij bij hare grootmoeder sliep.

Zij had zich niet onvoorzichtiger kunnen uitlaten dan door den naam van Margo te noemen; want de vrouw maakte bij het hooren van dezen naam eene beweging als iemand die zich opeens iets schijnt te herinneren, en spoedde zich het huis uit om haar te gaan zoeken. Tegelijkertijd dreef de man Maria voor zich uit de trappen op, om hem de oude kast te wijzen; in die kast lag al het linnen en de andere kostbaarheden van het gezin. Zonder op den sleutel te wachten, brak de man de deuren open; haalde er alles wat hij er in vond uit; smeed het op den grond, terwijl hij elk pakje opende om het nauwkeurig te onderzoeken en Maria met de akeligste vloeken dreigde, dat zoo hij er de beurs niet vond, hij zich op de vreeselijkste wijze aan haar wreken zou.

Hij vloekte zoo ijselijk, dat het arme meisje van angst meende te bezwijken; zij was nog veel bleeker dan het linnen dat hij voor hare voeten nederwierp.

Inmiddels liep de oude vrouw Margo zoeken; en met de slimheid van eene heidin had zij aan de kleine voetstappen in het zand den weg opgespoord, dien het meisje genomen had; zij vond ook een afgescheurden lap van een voorschoot aan de heg hangen, ter plaatse waar de kleine doorgekropen was. Zij kon wel niet door de heg heen, zooals Margo, maar zij sprong er zonder veel moeite overheen en zag het kind een eindweegs vooruit uit alle macht loopen. Margo, eenig gedruisch achter zich hoorende, keek om en begon, toen zij de oude vrouw bemerkte, opeens luide te gillen. Het was ongetwijfeld dit doordringend gegil, hetwelk de aandacht van den hond, die met zijn oor op den grond gelegen had, getroffen en hem genoopt had den weg naar huis in te slaan.

VI.

WOLF BLIJFT DE BAAS!

Onderwijl Margo, de heidin, de hond en Jakob in dezelfde richting liepen, kwamen verscheidene andere personen hen tegemoet, die den weg naar de hut van Stolberg opgingen. Het

was vooreerst eene dame, die op den muilezel van de predikantsvrouw gezeten was en door een knecht in liverei begeleid werd; op deze volgde dominé Eversen, vergezeld van twee heeren: den man van die dame en hun zoon. Deze dame was eene gravin. Zij was het die de bewuste beurs eenige weken tevoren verloren had, toen zij den waterval was komen bezichtigen.

Onder het naar huis gaan was op dienzelfden dag hare koets omvergefallen, en zij had zich daardoor zoodanig gewond, dat zij in de eerste dagen hare beurs niet eens gemist had. Zij had nasporingen laten doen op de plaats zelve. Dit was den heer Eversen ter oore gekomen, en daar hij den graaf en de gravin kende, had hij hun geschreven dat, indien zij andermaal een tochtje naar Hartsberg wilden maken, hij hun naricht omtrent de beurs geven kon.

Toen zij gekomen waren, verhaalde de predikant hun hoe eerlijk de familie Stolberg in deze zaak had gehandeld; en, nadat hij der gravin de beurs ter hand gesteld en deze zich overtuigd had dat er niets aan ontbrak, liet hij de eerwaardige Monika en de lieve Ella binnenkomen, die met veel hartelijkheid door de gravin ontvangen werden. Zij bedacht reeds hen op de beste wijze te beloonen, toen Monika haar verhaalde hoe de kleinste in huis het netje met de gouden vischjes en gouden maantjes had gevonden.

„Ik moet die kleine Margo zien,” zeide de dame; „als zij er zoo lief uitziet als hare zuster, zal ik haar zeker liefhebben.”

Diensvolgens kwam men overeen dat men den muilezel zadelen en zij daarop met haar gemaal en de andere heeren den berg zou beklimmen; onderwijl zou juffrouw Eversen het middagmaal gereedmaken.

Het kleine gezelschap was reeds een eindweegs den heuvel op, hoewel lager en achter de boomen en kronkelingen, toen Margo op de vlucht was gegaan; maar geen hunner zou vroegtijdig genoeg gekomen zijn om haar te ontzetten, ware Wolf niet ter hulp toegeschoten. De ondeugende vrouw had zich voorgenomen om het kind te vangen, haar den mond met het een of ander dicht te stoppen, haar onder de armen te nemen, dan met haar in het gebergte te vluchten, en haar in eene spelonk, die alleen bij haar en haar volk bekend was, weg te stoppen; en indien het kind nu eenmaal daar was geweest, zou men haar nooit de vrijheid gelaten hebben er uit te komen, uit vrees dat zij dit roovershol zou ontdekken.

Toen Margo zag dat de vrouw haar achterna zette, ging zij nog sneller voort; maar, helaas! kon zij gauw, de heidin kon nog harder loopen. De booze vrouw bereikte haar eindelijk, greep het doodelijk ontstelde kind, nam het onder hare armen,

stopte het een eind van haar ouden mantel in den mond, ging terzijde van het pad af en liep de laagte tusschen de bergen in, hopende binnen weinige oogenblikken veilig te zijn.

Maar zooveel tijd bleef haar niet over. Wolf was achter haar; hij had met de snelheid van een gejaagd hert geloopt; en toen hij dicht genoeg bij de vrouw was, sprong hij op haar aan en beet haar in de beenen. Zij gaf een gil en poogde zich van het dier te bevrijden; maar hij liet haar slechts los om haar andermaal te beter met de tanden en klauwen vast te houden; zij zag zich eindelijk gedwongen de kleine de vrijheid terug te geven, om zich tegen den hond te kunnen verdedigen, want zij vreesde ieder oogenblik dat hij haar naar de keel zou vliegen. Het was een vreeselijke strijd tusschen de heidin en den hond. Het gehuil en geblaf van den woedenden Wolf was verschrikkelijk; zijne klauwen en zijn bek dropen van het bloed der heidin; deze braakte in haar angst en pijn de afschuwelijkste woorden uit; terwijl de kleine Margo van ontsteltenis op den grond lag te schreeuwen. Hoewel dit gevecht nauwelijks twee minuten duurde, was er tijds genoeg verlopen dat Jakob van den eenen en de dominé met de twee andere heeren van den anderen kant in het gezicht kwamen.

Jakob begreep niet welke de reden van zulk een bloedig gevecht kon zijn. Dewijl hij in het eerst de kleine Margo niet bemerkte, die als eene doode op het gras lag, en slechts den hond zag, die de vrouw de beenen openreet, riep hij hem tot zich. Het getrouwe dier liet dadelijk zijne prooi los; van deze gelegenheid maakte de vrouw terstond gebruik, scheerde zich oogenblikkelijk weg en kwam nooit weder in dien omtrek te voorschijn. Allen omringden de kleine Margo, die zich nu snikkende in het gras opgericht had. Iedereen was ten uiterste verbaasd, en Wolf, die bijna buiten adem was van vermoeienis, keek zijn meester met veel angst aan, terwijl hij zijn bebloede pooten aflekte. Het was voor allen een raadsel, dat Margo alleen verklaren kon.

„Wat is er toch gebeurd, Jakob?” vroeg de dominé.

„Zeg ons toch wat er gebeurd is, Margo!” riep Jakob verlegen uit, terwijl hij zijn zusje op den arm nam en haar zooveel mogelijk poogde tot bedaren te brengen. Maar de arme kleine klemde zich aan haar broeder vast zonder een enkel woord te kunnen spreken.

Jakob wilde nu met de anderen de gravin tegemoet gaan, die mede zeer verlegen afwachtte wat er plaats had gehad.

Opeens riep Margo snikkende uit: „Loop, loop gauw naar Maria!... Zij willen haar vermoorden.... De man zal haar doodslaan.... en Wolf is er niet....”

Jakob zeide deze woorden tot den leeraar.

„Ik begrijp het, Jakob!” antwoordde de edele man. „Die landloopers zoeken den schat om dien te bemachtigen. Er kunnen nog wel anderen in de hut zijn. Laat het kind bij mevrouw; wij zullen er schielijk naar toe gaan.”

De vriendelijke mevrouw nam het kind in hare armen en trachtte haar door liefvallige woorden te vertroosten, terwijl zij hare tranen afveegde.

„Wat wilde die slechte vrouw u doen, en wie heeft u verlost?” vroeg zij haar.

„De goede Wolf kwam, mevrouw! en die heeft mij verlost; — maar die arme Maria — zij zullen haar vermoorden.”

VII.

GEZEGENDE UITKOMST.

Toen Jakob met degenen die bij hem waren de hut bereikte, stonden alle deuren open; maar zij vonden niemand beneden. Zij klommen terstond naar boven en zagen Maria daar geheel buiten kennis op den grond liggen. De kast was open, en al wat er in geweest was lag door elkander op den vloer verspreid. De man was verdwenen; waarschijnlijk was hij op het gerucht der toeschietende personen gevluht.

Men nam Maria op, legde haar te bed, en besprengde haar gezicht met koud water. Zij opende hare oogen, maar was onmachtig om een woord uit te brengen.

Eenige minuten daarna kon zij echter weder opstaan en leunende op den arm van den leeraar naar beneden komen. Zij was zoo duizelig, dat zij telkens dreigde neder te vallen. Zij vonden in de keuken de dame met de kleine Margo. Toen eerst kon men uit hetgeen de beide meisjes verhaalden, zich een juist denkbeeld vormen van hetgeen er gebeurd was.

Iedereen prees en streelde den trouwen Wolf en noemde hem den goeden hond. Margo kuste hem en drukte hem in hare armen. De hond scheen in die loftuitingen behagen te scheppen; hij kwispelde met zijn staart en ging bij iedereen om geliefkoosd te worden.

„Gij zijt het dus, lief kind!” zoo sprak de gravin, terwijl zij zich tot Margo wendde, „die het zijden netje met de kleine gouden vischjes en maantjes gevonden hebt? En ik ben de oorzaak van al wat er gebeurd is? Want indien ik voorzichtiger geweest was en mijne beurs niet had verloren, zouden al die rampen niet plaats gehad hebben. Arme kleine! ik kan er niet aan denken wat kwaad u nog meer had kunnen overkomen! — De dame sloeg hare oogen vol tranen neder en drukte het kind aan haar hart.

„Stel u gerust, mevrouw!” zeide de leeraar. „God heeft gered. Laat ons blijde zijn en den Heere danken, die zoo goedertieren geholpen heeft. Want indien wij onze kleine Margo verloren hadden, dit verlies ware duizendmaal erger geweest dan dat van de beurs. Maar hoe zijn die landloopers er achter gekomen dat die beurs verloren is geweest? Wie heeft hun dat toch verteld? Ik dacht dat niemand er iets van wist dan wij.”

„Ik ben er de oorzaak van; ik heb schuld,” zeide Maria met een treurig gelaat; „verdenk niemand anders.” — Hierop verhaalde zij het gesprek dat zij met vrouw Heisterkamp had gehad; „maar,” voegde zij er bij, „ik kan mij niet begrijpen hoe die menschen er iets van te weten zijn gekomen.”

„Ik ben verzekerd,” zeide de leeraar, „dat vrouw Heisterkamp zich met zulk volk niet ophoudt; maar, dat is waar, zij is onverzadelijk nieuwsgierig; en zulke menschen zijn gevaarlijk, en voor zichzelf en voor anderen.”

„Een geheim, lieve meid!” zeide de gravin, „is gelijk aan een vogeltje in een kooitje: zoolang het in ons binnenste opgesloten blijft, is het behouden; maar openen wij eenmaal de deur, hetzij van de kooi of van ons hart, zoo kunnen wij niet voorzien waar het heenvliegen zal. Maar gij hebt uwe verkeerdheid bekend, en gij hebt er hard genoeg voor geleden; komt, laat ons alles vergeten.”

„Die zijne overtreding bedekt zal niet voorspoedig zijn; maar die ze bekend en laat, zal barmhartigheid verkrijgen*”). Ik heb een voorstel te doen,” zeide de leeraar; „wij zullen naar huis gaan om te eten, en tegen den avond keeren wij allen weder naar deze hut, om gezamenlijk het avondeten te gebruiken. De man des huizes, mijn vriend Stolberg, zal ons dus bij zijne terugkomst feesthoudende vinden.”

„Goedgevonden!” riepen de graaf en de gravin uit. „Maria, zet gij alles zooveel doenlijk weér in orde, en dan zullen wij voor u drieën het middagmaal zenden. Kleed dan de kleine Margo in haar zondagspak aan, tegen dat wij terugkomen.”

*) Spr. XXVIII: 13.

Zoo gezegd, zoo gedaan. Het gezelschap keerde naar de pastorie terug. Maria zette alles in de beste orde. Jakob bracht de schapen naar den stal terug en hielp zijne nicht zooveel hij kon. De meisjes waren gerust, nu Jakob en vooral Wolf bij haar waren. Iedereen kleedde zich in zijn zondagspak, en Margo stond aan de huisdeur in haar beste kleederen, toen de gravin op haar muilezel terugkwam, met den dominé, Monika, Ella en vele andere personen, die de noodige dingen voor het avondeten droegen, waaronder spijsen waren zooals zij nog nooit onder het nederige dak gezien hadden.

Dat was een gelukkig oogenblik! En hoe vriendelijk was de gravin jegens Margo! Zij gaf haar een klein mooi doosje uit haar zak; vol met suikergoed? — neen, maar wel vol van die dingen welke onze kleine „gouden vischjes” noemde.

Wolf had ook een goeden avond. Iedereen liefkoosde hem, en zijn maaltijd was lekkerder dan hij ooit in zijn leven gehad had — een rechte smulpartij voor hem.

Maria kreeg van iedereen vergiffenis, omdat zij hare fout niet bedekt had; en het geheele gezelschap was juist voor de deur nedergezeten om het avondeten te nuttigen, toen Maarten Stolberg daar aankwam.

Wie kan beschrijven hoe verwonderd hij was zulk een gezelschap bij zich te vinden! De leeraar verhaalde hem wat hiervan de oorzaak was. De man erkende terstond de bewarende hand Gods over hem en de zijnen. Maar was zijne verwondering groot geweest; nog grooter werd zij toen de gravin hem al het goud ter hand stelde, dat in de beurs geweest was. Zijne dankbaarheid was te levendig om die genoeg te kunnen uiten, en werd ten hoogsten top gevoerd toen de graaf er bij voegde, dat hij over eenige dagen een mooie koe en twee schapen uit diens eigen fokkerij kon komen uitkiezen, en dat hij en zijne vrouw te allen tijd bereid zouden zijn om hem dienst te bewijzen, wanneer hij zulks mocht behoeven.

„Gij hebt getoond dat gij een eerlijk man zijt, Stolberg!” zeide de graaf. „Uwe beginselen schat ik hoog.”

„Wat ik ben, dat ben ik door Gods genade, mijnheer de graaf!” antwoordde Maarten, zich nederig buigende. „Ik hoop nimmer uwe goedheid jegens mij te vergeten.”

De gravin vergat ook Maria en Ella niet. Zij beloofde dat zij aan haar zou denken wanneer de koe gehaald werd; en inderdaad bij die gelegenheid zond zij voor iedereen een groot pak met linnen, gebloemde katoentjes voor jakjes en rokken, doeken en mutsen. Het pak voor Margo, het Benjaminnetje, was het grootste; maar het was wel aan haar besteed; want zij had haar gouden vischjes met haar broeder, hare zuster en hare nicht gedeeld.

De zoon van den graaf beloofde Jakob een geschenk te zenden. Hij hield woord en bezorgde hem een kostelijke verzameling van tuin- en timmergereedschappen, benevens een geheel zondagspak, mooier dan deze ooit gedragen had.

Maarten verzocht den dominé het geld voor hem te bewaren totdat hij het mocht noodig hebben; want hij wilde zulk een aanzienlijke som niet in zijn huis houden.

De gelukkige avond werd besloten met een dankgebed door den leeraar, en een lofzang, dien zij gezamenlijk aanhieven.

Het eenige dat wij bij deze geschiedenis nog zouden moeten voegen is, dat de graaf alle pogingen aanwendde om het verblijf van de twee heidens op te sporen; maar zij hadden het land verlaten, en geen van de bewoners van Hartsberg heeft hen ooit wedergezien.

Geen grooter goed kan God aan eenig schepsel geven,

Dan zijn genade en heil, met een gerust gemoed,

Dat al zijn leed en smart, hoe hoog die gaan, verzoet,
En dat hem vergenoegd en weltevreeën doet leven;

O rechtgelukkig mensch!

Het gaat u meer naar wensch

Dan vorsten, die een kroon van diamanten dragen,

Maar door het zwaar gewicht dier grootheid bitter klagen.

I N H O U D.

	Bladz.
I. Het gezin van Stolberg.	3
II. Welke „vischjes” de kleine Margo vond	8
III. Hoe vrouw Heisterkamp naar de „vischjes” vischte .	13
IV. Wat Maria te veel praatte	19
V. Een overval van de „heidens”	21
VI. Wolf blijft de baas!	25
VII. Gezegende uitkomst.	28
